

COURIEREN

FRÅN STOCKHOLM.

Måndagen den 6 Augusti.

Några ord om Domare och Rättegångs- kostnader.

Det låter underligt, men är dock sant, att ansvarsfrihet för domare kunde i vissa fall vara gagneligare för lagskipningen, än deras ansvarighet, om än denna senare icke vore alldeles så chimerisk, som den är.

För att efterleva den lag, vi härom äga, skulle i hvarje sak, der uppenbar orätt skett, men ingen ersättning för den förorättades lidande och kostnader till ändringsökande kan honom tilldömas emot den herrliga lagen om qvittning af rättegångs-utgifter, ersättningen åt den lidande förskaffas genom åtal mot domaren, om den skulle kunna vinnas. Hvem tviflar väl, att detta är omöjligt? Derföre sker det också icke. Man dömer utan fruktan, nästan huru orätt man behagar, och den lidande får få sina förluster utan all utväg till uprättelse.

Befriom icke just domaren från en ansvarighet, som så föga bätar; ty det vore dock orättvist och kunde visserligen öka hans djerfhet och säkerhets-sömn. Låggom endast ansvaret, der det i första hand bör ligga — och vi skola se en undransvärd verkan. Borttagom lagen om qvittning af rättegångskostnad — och allt är vunnit. Man triumferar icke straxt, så snart man

lyckats bedraga en domstol och få en orättvisa genomdrifven, i fall man vet, att allt gagn deraf försvinner, i samma stund den orättvisa domen ändras, emedan den förnärmade då skall hafva sin rätt till punkt och pricka. Och så fort man ej mer kan beräkna någon fördel af hvad man orätt vunnit, skall man väl upphöra att lika ifrigt fika efter ett sådant vinnande. Man skall heldre önska sig en dom, som består, än en orättvis dom, som tillskyndar ingen annan fördel, än att man får betala, hvad dess upphäfvande kostar i högre Rätt, jemte allt hvad den förorättade förlorat på första stället.

Mången oskyldig, som aldrig begär att orättvist vinna, utan tror sig hafva rätt och blir af domstolen tryggad härvid, ehuru han har uppenbar orätt, skulle kunna klaga, att detta vore hårdt, och påstå, att domaren är den, som rätteligen bör häfta för följderna af sitt fel. Det borde derföre icke betagas någon att anklaga domaren, sedan han sjelf förnöjt sin vederpart, och återvinna, hvad detta kostat. Men hvarje sådan oskyldig, orättvist gynnad, skulle blifva ett varnande exempel, att man icke i sin oskuld äger ofreda andra, utan bör söka uplysning om sin rätt, innan man derom antastar någon. Ju allvarsammare alla tillhållas till denna skyldighet, desto mindre skall antalet af rättegångar blifva. Till slut är det

rättvisan och endast hon, som tjänar till detta minskande, liksom till allt annat godt, och innehåller i detta, liksom i andra ämnen, det enda sanna arcanum mot samhällets plågor.

Om Öfverhus.

Annat är, att en Riksförsamling består af flera olika elementer, och annat att den arbetar i flera afdelningar. Alla stånd kunna vara representerade, utan att äga hvart sin kammare.

Hvarföre har man så nödvändigt velat, att Adel skulle sitta för sig, Prestér för sig, Folket för sig? Ursprungligen därför, att det ena ståndets öfverläggningar måtte vara en hemlighet för det andra.

Om man förordnade, att hvarje representeradt stånd skulle hafva lika många ledamöter, och alla öfverlägga och rösta gemensamt i en kammare; så blefve följden, att alla representanters sammanlagda pluralitet gjorde beslutet. Måne icke detta skulle instämma med sjelfva ideén af representationen?

Det var visst icke detta, man från början sökte undvika. Men man fruktade, att det ena ståndet skulle smittas af det andras öfverläggningar. Om folkets representanter fått veta, att bland presternas sunnits en minoritet, som gynnat civilisationen; så skulle det icke varit möjligt att, med auktoritet af hela den andeliga uplysningen, varna folket mot en gudlös forsknings-anda.

Ståndens afsöndrande upnådde således ej sitt ändamål utan genom öfverläggningarnes förhemligande. Och detta är därför, hvad som skedde. Stånds-representationen är i grunden undergrädd, så snart öfverläggningarne kunna allmångöras. När man talar inför det allmänna förnuftet, lö-

nar det icke länge att tala blott i sitt stånds intresse.

Imidlertid kämpar man, så godt man kan, för ståndsfördelarna, så länge förnuftet icke hunnit blifva alltför mäktigt. Att man till slut måste förlora denna kamp, är åtminstone på det sättet säkert, att fördelarne, som förfäktas, blifva af allmänna vetet och i allmänna lefnaden så föraktade, att de ej vidare kunna begagnas. Då först måste de väl äfven uphöra att försvaras.

Hvad nu ett Öfverhus angår, så vidt det skall bedömas efter förnuftsskäl och dess försvar icke inskränkas till försvar för privilegier; så är det helt annat än en stånds-representation, som talar för en afdelning af folket. Det måste tala för fäderneslandet. Det torde nyttja bästa sättet att legitimera sig, om det visar; att dess öfverläggningar i längden icke generas af offentligheten.

(Forts. e. a. g.)

UTLÄNDSKA NYHETER.

Turkiet. Något bestämdt har man ännu icke om gränsmagternas politik, i afseende på Grekiska resningen. Courier-växlingen mellan Wien, London, Paris och Petersburg har blifvit synnerligen tillig. Franska tidningar (till och med de officiella) säga, att i Wien blifvit hållet stort krigsråd, under Kejsarens eget presidium, hvarpå det rykt utspriddes, att arméen på östra gränsen skulle ökas till 60,000 man.

De regimenter nämndes redan, som skulle gå till Siebenbürgen och Bukowina. Instructioner skulle äfven hafva afsätt till Grefve v. Lützow i Constantinopel och Friherre v. Lebzelttern i Petersburg att erbjuda Österrikes bemedling. Furst Metternich sades hafva öfvergifvit sin föresats att resa till Rhen, och ämnade i stället på kort tid gå till Böhmen. Äfven genom andra bref bekräftas under rättelsen, att regeringen samlar en betydande styrka på Moldaus och Walachiets gräns. De dit ämnade trupper vore redan under marche; krigskantzliet i största verksamhet. — Österrikiska flottan, som förut hade utiupit mot Neapolitanerna,

skulle åter, förstärkt, gå ut till Österrikiska hand- delns skyddande i Arkipelagen.

En Fransk tidning har också för d. 20 Julii berättat, att Bar. Strogonow i Constantinopel blifvit satt i de sju tornen (Turkiska regeringens vanliga sätt att behandla sändebud, mot hvilkas af den förklarar krig). D. 21 anmälte därpå en annan Fransk tidning sig redan tre dagar sedan hafva ägt den nyheten, men icke vågat införa den. Storherrn har icke antagit den af andra Christna Ministrar erbjudna bemedling. Från Odessa vet man af d. 29, att Bar. Strogonow befann sig i Bayukdere, och att han hvarken fick emottaga eller afskicka bref. Sin familj hade han ändtligen kunnat skaffa bort på ett Ryskt fartyg; men Turkiska pöbehn tillät sig de grusligaste utsväfningar vid inskeppningen, så att Ambassadeurens anhörigas lif var i stor fara. Ända ut ur hamnen förföljdes de med skott. Älven några andra Grekiska familjer lyckades det att nattetid undkomma på Ryska fartyg. — Invånarne i flera districter i Moldau hafva till Ryska Consulu i Bucharest (hvilken uppehåller sig i Hermanstadt) ingilvit en föreställning mot Turkarnas inbrott och grusliga framfart i landet, med anhållan, att föreställningen måtte föreläggas deras "Stormäktigste Skyddsherre", på det han må skaffa dem hjälp och frälsa dem från fullkomlig undergång. — Kejsaren har låtit bland de till Odessa ankomna, högst torstiga flyktingar utdela 100,000 Rubel för ögonblickets behof. — En tidning i Petersburg berättar, enligt ett rykte från Odessa af d. 30 Maji (hvilket längesedan är känt och nu har ingen märkvärdighet, mer än den att vara infördt i en Petersburgsk tidning), att Turkarne på Donau tagit ett fartyg under Rysk flagg, mördat besättningen o. s. v. — Österrikiska Ministern, hvilken alltjemnt förhållit sig såsom medlare, skall (enligt bref från Corfu af d. 1 Julii) numera antagit en annan ton, sedan Turkarne, emot gällande fördrag, tagit och låtit halshugga en Capitaine och fem sjömän i Österrikisk tjänst. Österr. Internuntien har ifrigit protesterat mot besättande af en Rysk paketbåt med Turkiskt folk (hvilket imedlertid läser hafva varit en osann uppgift).

Ehuru Ypsilantis role i Moldau och Walachiet synes slutad, sedan han vid byn Draguscheni blifvit slagen och flytt till närmaste befästade kloster, är dock icke allt uppror där stilladt. Underrättelsen om en träffning vid byn Stinga och om Grekernas nederlag där vill icke bekräfta sig. Tvärtom försäkra bref från Skuleni af d. 29 Junii, att Grekerne framryckt på högra Pruthstranden ända till Skuleni och allvarsamt försöksade sig där. D.

27 hade där inträffat en bedröflig händelse: en mängd flyktingar ur Moldau (där flyendet alltmer tilltager, sedan många invånare, som vågat sig tillbaka, på Turkarnas försäkran om skydd, blifvit mördade och deras hus plundrade) hade samlat sig vid Skuleni. I hast ropades, att Turkarne voro i antåg, och 40 Moldauer kastade sig i floden, för att simma öfver; men endast fyra hunno andra stranden. Imedlertid voro de anryckande icke Turkar, utan Arnauter, som förenade sig med Grekerna. Samma dag skola desse hafva varit i strid med Turkarna vid Roman; utgången var obekant, Kankakuzeno och Pendedeka skola, med några andra Greker, befinna sig i Ryska quarantainen i Skuleni.

Alla underrättelser bekräfta, att Thessalonich (genom Thessaliernes och Haimathioternes gemensamma bemödanden) gått öfver till Grekerna; äfven som Patra, hvars Turkiska garnison blifvit transporterad, dels till Mindre Asien, dels till Egypten, efter allagdt löfte att ej vidare tjäna mot Grekerna. — Invånarne på berget Chimera hafva intagit hamnen Panormos; och Grekiska flottan fann för sig gjordt arbete, då hon kom till Chaoniens kuster. — Muselmanska Albanesarne i Chaonien hafva förbundit sig till neutralitet och lemnat såsom gisslan många af sina barn och anförvandter, dem Salioterne noga förvara i sina bergfästningar. — Östra Epirus, som bebos af Greker, är under vapen. Grekerne i Södra Epirus, Etolien och Akarnanien hade afsänt 3000 man, att undsätta Ali, som, med deras hjälp, fördrifvit Turkarna från Janina och Trikala. Hasseim Pasa, som anför dem, skall i forceerade mareber hafva dragit sig tillbaka till Macedonien, troligtvis för att där hindra resningens utspridande och rädda Thessalonich åt Turkarna. Tripolizza skall vara i Grekernas händer, och det försäkras, att korsfanan svajar i Corinthus. — Öfra och Medlersta Albanien skola älven vara i resning; Servier och Montenegriner afvakta blott Rysslands beslut.

Grekiska flottans öfverlägsenhet och Turkarnes fruktan för Grekerna till sjöss är så stor, att man haft exempel på Turkiska besättningar, hvilka blifvit tagna och genast begärt att blifva döpte. Den Turkiska flotta, om hvars nederlag vid Mitylene redan är berättadt, bestod af 12 skepp, hvaribland tre lineskepp, tre fregatter, fyra briggar o. s. v. Den Grekiska flottan bestod af 35 fartyg (från Hydra, Spezia m. fl. öar) och måtte icke hafva så lätt vunnit seger, då hon förlorade 1000 man. Alla de Turkiska fartygen togos, utom ett lineskepp, hvilket dock straxt derpå antändes af ett Grekiskt brandskepp. Från Corfu bekräftas

underrättelsen, att Turkiska flottan i Corinthiska viken blifvit till en del förstörd, till en del tagen. — (Från Spanien få Grekerne gevär och munition. Amerikanerne hafva åtagit sig stora leverancer).

I förbittringen öfver dessa förluster framfara Turkarne med oerhörd grymhet, i Constantino- pel äfven som på landet. Grekernas hus äro gifna till spillo åt folkets raseri; qvinnor och barn släpas till slafmarknaden eller mördas genast. De olycklige från Morea säljas till 20 å 25 Piaster person; men presterne hafva gå upretat folket, att de rike köpa fångarna och genast stöta ned dem. Man ryser att berätta, hvad som vederfarits 150 flickor, hvilkas föräldrar förut blifvit mördade. — D. 20 Junii beslöts i en Divan att afsätta den förut varande anföraren för flottan, Kialla Bey, till hvars efterträdare nämndes Kara Aly, hamn-com- mendant i Constantinopel. Äfven beslöts att med sex skepp och 8 kanon-släpar förstärka flottan i Arkipelagen och att, med anbud af stora belö- ningar, värfva sjösoldater. (Allt anstalter, som numera komma för sent.) I Algier och Tunis ut- rustas skepp, för att gå till Turkarnas hjälp mot Grekerne.

Man har velat förmå Janitschanerna att bland sig utvälja en corps, som skulle gå till Morea, att försvara den Mohammedanska läran. Men Janitscha- rernes deputerade icke blott vägrade detta, utan förklarade äfven, att deras committenter ändrat tan- kar i afseende på det nya reglemente, till hvars in- förande de i Maji gifvo sitt bifall, och att allt måste förblifva vid det gamla.

Chev. Zea de Bermudes, f. d. Spansk Mini- ster vid Ryska hofvet, har kommit till Constan- tinopel och blifvit emottagen såsom Spansk Mini- ster där.

Portugal. Cortes hafva beslutit, att ingen, som allagt klosterlöfte, kan blifva Statsråd. (De- puteraden Thomas yttrade: vore det möjligt, så skulle jag förekomma, att H. M. någonsin bikta- de för en munk, och i synnerhet om en sådan kunde vara Statsråd.) Sednare är beslutet: att hvar och en skall behandlas såsom lugnets störare, hvil- ken offentligen ropat för något annat än till reli- gionens, Cortes's, Constitutionens, den cönstitutio- nelle Konungens och Hans familjs ära; att flere personer, som kommit med från Brasilien, (hvar- ibland Grefve Palmella) icke få gå i land; att Ko- nungen, genast efter allagd ed, får uplösa regeringen. — Constitutions-projeetet är redan färdigt och lagdt under pressen.

Spanien. I södra delen af riket fortfara ar- resteringarne; i Murcia är en complott upptäckt. — Konungen har ur tjänstlistan utstrukt General Eguia, emedan han, med fyra präster, flytt till Frankrike.

Cortes's permanenta Utskott har begynt sina arbeten. Calatrava är President, Martinez de la Rosa Secreterare.

Gen. Pepe kar rest till Lissabon.

En ung flicka ville gå till skrift i Cartagena; men pastorn, som fått veta, att hon var actrice, förbjöd henne att skrifvas, ja att vara kvar i kyr- kan. Häröfver hafva sinuena blifvit så upretade, att pastorn troligtvis måste lemna sin församling.

Xefe Politico i Madrid, Gen. Copons, är allt jemnt högst verksam. Han har upptäckt ett ma- gasin af uproriska proclamationer; och det tros, att det är i följe deraf, som Konungens privat- skattmästare blifvit häktad.

Brasilien. Bank-directörernes egendom är tagen i beslag, och den troddes vara tillräcklig att betäcka bankens deficit. — Prinsen Regenten har, efter Konungens afresa, gjort allt möjligt, för att hindra orolighetens utbrott och försona partierua. H. K. H. införde den största sparsambet i statshus- hållningen, och har inrättat sitt eget hushåll såsom en privat-mans. Riktigheten af alla fordringar hos statscassan undersökas med största stränghet.

America. Åter en ny uprorschef (Herrera, afskedad officer) har upträd i Mexico och sökt förföra de Kungliga trupperne, som hålla på att up söka Yturbide.

Tyskland. Eburu underrättelsen om Na- poleons död redan d. 13 Julii ankommit till Wien, märktes dock ännu d. 17 inga anstalter till sorgs anläggande, hvarken vid hofvet eller hos Hertigen af Reichstadt (unga Napoleon). Det troddes dock, att Hertigionan af Parma anställer sorg efter sin allidna gemål.

Den Öfver-jägmästare v. H., som blifvit häk- tad i Preussen för sina proclamationer, skall hafva varit tokig.

Frankrike. Gen. Bertrand tros med säkerhet få återkomma till Frankrike (ekuru han förut är in contumaciam dömd till döden).

STOCKHOLM,

Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG.

COURIEREN

FRÅN STOCKHOLM.

Thorsdagen den 9 Augusti.

Om Öfverhus.

(Slut fr. N:o 29.)

Men skulle icke, i sådant fall, Öfverhusets rätta verkningskrets vara, att förstärka Underhuset och låta sina röster räknas samfäldt med dettas? Låta sin högre upplysning verka på Underhuset, icke blott efter öfverläggningarne, utan vid öfverläggningarne, synes ett värdigt föremål för denna representation af en högre lyftning och ädlare förmögenheter.

Olämpligt är detta, i fall endast mera förfinade passioner, mindre rättsenliga anspråk, endast privilegier och fördomar skola genom ett Öfverhus representeras. Är det icke den högre värdigheten, den renare frihetens lugn, som begär att genom dessa organer få göra sig gällande bland den formlösa, omedelbara utflytelsen från folkmassans naturliga önsknings; då skulle tillblandningen tjena endast att reta den ena passionen genom den andra och göra de stridande allt mer oförenliga.

Också är det väl helt annat man vill, då man förfäktar behovet af ett Öfverhus, för att trygga statens lugn och lagarnes bestånd. Men man må vilja, hvad som helst; så är det dock säkert, att ingen ting annat än ett urval af det mest bildade och vid samhället mest fästade folket är hyad

man bör önska sig, då man önskar ett Öfverhus.

Kunde man lita på, att födseln aldrig misstoge sig; så vore det visserligen vigast att låta på henne ankomma detta urval. Härom behöfver ej nu talas. Frågan är att finna något medel, som skulle kunna ersätta bördens rättvisa, i fall man icke tror sig kunna lita på den.

Till val måste man då taga sin tillflykt. Huru böra således ledamöter väljas?

Pluraliteten af folket är de fattiga och minst bildade. Sådant är följaktligen pluraliteten af valmän. Om nu desse icke hafva förtroende för de mera bildade och bemedlade; så skola de senare aldrig blifva valde till representanter. I och med det samma blifva de också orepresenterade. Därföre bör en anstalt vidtagas, hvarigenom de försäkras att blifva valde.

*Exempel på vissa människors taktik
i polemiken.*

Ehuru vanligt och ehuru aktningvärdt det i allmänhet må vara att ljuga; så finnas dock gränser, dem man, för sin egen fördel, icke bör öferskrida inom lögnens rike. En viss insändare i en viss tidning har blifvit så mycket tillrättavisad, att, hvad hans *satser* vidkommer, föga lär återstå. Men hans *upgifter* tåla äfven rättelse, nä-

